

FARKAS ISTVÁN

MESE AZ ÖREG SZŐLŐSGAZDÁRÓL

Hol volt, hol nem volt, valahol Dunán-túl, de a Káli-medence közepén innen, élt, éldegélt egy öreg szőlősgazda. Ez arrafelé, ahol minden magára adni akaró gazda szőlősgazda, nem jelentett volna nagy feltűnést. Azonban ez a szőlősgazda arról volt nevezetes, hogy az ő szőlőjében csak egyetlen egy tőke volt, de az folyamatosan termett. Ezért aztán a szőlőkert nem volt nagy, csak pár négyszögöl, de igen jó minőségű volt a talaja. Az eső és az öreg öntözte, ápolta, a jó kis balatoni napsütés érlelte, a viharok meg-megtépázták, de már vagy ötven éve termett. Az öreg mindennap kiült az árnyékába, beszélt hozzá, dédelgette, nyesegette, szemezgette, így aztán a tőkén mindenféle szőlő megtermett. Tőkéje erős volt, szinte robusztus, és az öreg indákon számtalan újabb és újabb kis tőke nőtt. Azok aztán szintén erősödtek, termést hoztak, de indáikon nemcsak finom szőlő, hanem újabb tőkék is termettek. Az öreg nagyon büszke volt a szőlőjére, igaz, az egész országban nem volt párja. A kertbe odalátaszottak Jakabfa és Csicsó templomai és amikor délben, körben, a Káli-medence peremén meghúzódó falvakban megszólaltak a harangok, a szőlőtőke minden szőlőszeme velük együtt énekelt dicsőítő éneket a Teremtőnek.

Nyaranta, már kora júniusban aztán megjöttek a szüretelők és akkor kezdődött csak az igazi vidám élet. Az egész falut betöltötte a szüretelők vidám éneke és hangja. A csodálatos még az volt a szőlőtőn, hogy minden szüretelő egy-egy demizson érett bort és egy kis szőlőtőkét vihetett haza a szüretelés eredményeképpen. Az a pár ott töltött nap elegendő volt a forráshoz, a tisztuláshoz és a beéréshez. A szüretelők pedig jöttek-jöttek. Egymás kezébe adták a kilincset egészen szeptember elejéig. A szemzés eredményeképpen a jófajta rizlingtől, a zweigeltent át a juhfarkig mindenféle fajta megtermett rajta és a borok is messze földön híressé tették a szőlősgazdát.

Aztán ősszel, egy hidegre fordult szeptember végi napon, amikor a többi szőlősgazda a szürethez készülődött, az öreg utoljára ment ki a szőlőjébe. Összeszedte a lehullott szemeket, letört indákat, sárguló leveleket, lemetszette a tőkéről az ottmaradt, nem életre való kis tőkéket, nagy tüzet rakott és ennél a tűznél megsütötte az utolsó szalonnáját. Friss kenyeret evett hozzá és jókat húzott a maga szüretelte szőlő borából.

Amikor végzett az ebéddel, összehajtogatta szalvétáját, összepakolt a kis házban is, vette az ásóját, kiemelte a tőkét a földből, becsomagolta és a többi holmija mellé berakta a hátizsákjába. Elbúcsúzott a szomszédoktól, bezárta a kiskaput, felszállt a buszra és felment Budapestre.

Odafenn, a kis szobája ablakában volt egy gyönyörű korondi cserépedény. Abba ültette be a tőkét. És csodák csodája, pár napi gondozás után a tőke ismét hajtani kezdett. Indái behálózták az egész kis szobát és ontották a szőlőt és az újabb kis tőkéket. Az öreg időről időre leszedte őket és amerre csak járt, szelíden kínálta az arra járóknak. El is nevezték "az öreg szőlősgazdának".

Azt mesélik, hogy évente egyszer, egy meleg nyár eleji éjszakán, kimegy a Káli-medence közepére, tudjátok oda, ahol azok az ormótlan szobrok állnak. Leül a fűbe, hallgatja egy ideig a tücsköket, majd előveszi furulyáját és elkezdi játszani a "Megkötöm magamat..." kezdetű népdalt. A dallam szétárad az egész medencében, túlcsoordul a Balaton körüli hegyeken, a Bakonyon és hangjára lassan gyülekezni kezdenek az öreg köré, akik ittak a borából. Csak jönnek, jönnek, énekelnek, táncolnak. Lassan megtelik velük az egész csillagfényes, holdvilágos táj. Az ünnep, mert hát az, addig tart, amíg a Sziriuszt el nem nyeli a kelő Nap első sugara. A szüretelők csapata oszladozni kezd és mire a reggeli párából előbukkannak a szobrok, már csak a pacsirták éneke hallatszik.

Nem hiszed? Hát járj utána! Kérdezz meg akárkit a Káli-medencében, vagy Budán, a Városmajor környékén! Az öreg szőlősgazdát mindenki ismeri. De ha mégsem, előbb vagy utóbb meg fogja ismerni.

A mesét írta Dobogókőn, 1994 szeptemberében, Farkas István